

VERSCHILLENDE UITSPATTINGEN DER KWAKZALVERIJ. — Bij de bespreking van behandelingen der kwakzalverijcommissie in de Aerztekammer van Berlijn-Brandenburg (zie *Berl. Aerzte-Corresp.* van 10 April) zijn allerlei manieren ter sprake gekomen, waarop de kwakzalverij het publiek weet te bereiken. De schoolgebouwen te Berlijn bijv. staan den kwakzalvers ter beschikking.

De heeren vragen aan de schoolcommissies vergunning om schoollokalen te mogen gebruiken voor toespraken tot het publiek. De schoolcommissie heeft dan wel eens de gezondheidscommissie gevraagd, of biochemie, gezondbidden, enz. een wetenschappelijk karakter droeg, en dan werd geantwoord van neen. De schoolcommissie (die de vraag eigenlijk wel echterwege had kunnen laten, omdat zij toch niet van plan was, zich aan het antwoord te storen) verklaarde dan, dat men er toch niets aan kon doen, als dat de levensbeschouwing van die menschen was, en dat de schoolcommissie geen censuur kon uitoefenen. Dezelfde slapheid, verborgen achter een „ruime opvatting”, die wij in Amsterdam in de zaak der tramreclame voor abdijsiroop hebben beleefd. De schoolgebouwen zijn er toch niet, opdat iedere „levensbeschouwing” daarin vergaderingen zou kunnen beleggen. Ook de post is daarvoor niet aangesteld. Toch heeft de Reichspost van Duitschland een kalender uitgegeven, die aan de achterzijde bedrukt is met een reclame voor de „geneesmiddelen van pastoor HEUMANN”, en aan de kwakzalverijcommissie op haar aanmerkingen een afwijzend antwoord gezonden. De commissie heeft de zaak toen aan het ministerie van binnenlandsche zaken aangebracht en dit is nog in briefwisseling met het Reichsgesundheitsamt.

Weer een andere moeilijkheid leveren de uitstallingen in apotheken op. Allerlei middelen worden in verreweg de meeste apotheken in de winkelkast ten toon gesteld, met vermelding van de ziekte waartegen zij moeten worden aangewend, hetgeen de menschen tot zelf-dokteren verleidt, en even schadelijk is als de kwakzalverij, waarvan het grootste bezwaar immers niet is, dat haar middelen zelf kwaad kunnen, maar dat zij de menschen weerhoudt van tijdige doelmatige hulp.

Sommige apothekers gaan zelfs verder, en maken voor bepaalde middelen reclame in couranten, door zich depôthouders ervan te noemen of te berichten — of door de fabrikanten te laten berichten — dat die middelen bij hen verkrijgbaar zijn.

Te Würzburg heeft, gelijk de *Münch. med. Wochenschr.* van 16 April bericht, de geneeskundige faculteit door een flinken maatregel hieraan een einde gemaakt: zij heeft eenvoudig apothekers, die zoo handelden, voor de keus gesteld, dit te laten of de leverantie aan de instellingen der universiteit te verliezen. *Dit heeft terstond geholpen.* De kwakzalverijcommissie heeft uitvoerig met verschillende apothekers onderhandeld over het uitstillingsvraagstuk en ook ten antwoord ontvangen, dat de apotheek meer en meer winkel is geworden, omdat de artsen geen recepten meer voorschrijven maar klaargemaakte preparaten uit de fabriek. Hierop was door de commissie geantwoord, dat dit „de stroom des tijds is, en niemand daaraan wat kan doen” — een gevaarlijk antwoord, als men juist bezig is een ander te vermanen, dat hij zich niet door den stroom des tijds moet laten meevoeren! Maar verder had de commissie betoogd, dat dit niet een grond kon zijn om bepaalde tabletten als middel tegen dit of dat in de winkelkast uit te stallen. En werkelijk had dit betoog een enkelen keer het gevolg gehad, dat de winkelkast gezuiverd werd, al had de betrokken apotheker nog ertegenin gebracht, dat het zoo moeilijk voor de apothekers was om stand te houden, omdat de apothekerskamer niet, gelijk de eererechtbank der artsen, de macht had, afdwalenden te dwingen tot terugkeer naar den goeden weg, en de concurrentie der afdwalenden zeer sterk was. Het beste is ook hier — gelijk te Würzburg gebleken is — het goede gedrag aan andere belangen te binden.